

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1084/2006”

(KOM(2011) 612 (lõplik))

(2012/C 191/07)

Raportöör: **Carmelo CEDRONE**

25. oktoobril 2011. aastal otsustas Euroopa Parlament ja 27. oktoobril 2011. aastal otsustas nõukogu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 177 ja artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1084/2006”

COM(2011) 612 final – 2011/0274 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsioon võttis arvamuse vastu 3. aprillil 2012.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 480. istungjärgul 25.–26. aprillil 2012. aastal (25. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 180, vastu hääletas 9, erapooletuks jäi 7.

1. Järeldused ja ettepanekud

1.1 Üldises plaanis nõustub Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Euroopa Komisjoni käsitusega Ühtekuuluvusfondi uue määruse ettepanekust. Eelkõige toetab komitee püüet ühtlustada eri fondide menetlused üldmääruses sätestatud menetlustega. Siiski tõstatab komitee alljärgnevalt mitmed kriitilised aspektid, mida tuleb põhjalikumalt arutada ja parandada, eriti arvestades praegust konteksti, kuhu EL on finants- ja riigivõla kriisi tõttu jõudnud.

1.2 Komitee väljendab siiski heameelt, et Ühtekuuluvusfondi saab kasutada taastuvenergia tootmise ja levitamise edendamiseks, energiatõhususe soodustamiseks, keskkonnakaitseks, kliimamuutustega kohanemise edendamiseks, bioloogilise mitmekesisuse taastamiseks ja linnakeskkonna uuendamiseks. Sellel võib olla positiivne mõju teistele sektoritele, näiteks turismile. Kõik see soodustab säästvat arengut.

1.3 Komitee peab oluliseks, et komisjon on praegusel kriisiperioodil võtnud suuna sekkumismeetmete vähendamisele, keskendudes temaatilistele valdkondadele. See on oluline viis raiskamise vähendamiseks, ressursside koondamiseks konkreetsetele meetmetele ning võimendava ja mobiliseeriva mõju suurendamiseks majanduskasvu ja tööhõive parandamise eesmärgil.

1.4 Komitee toetab ettepanekut rahastada Euroopa Ühendamise Rahastu projekti, ent leiab, et vältida tuleb selle muutumist spetsiifiliseks fondiks, sest sellega võivad kaasneda kattumised, milleks puudub vajadus.

1.5 Komitee väljendab suurt muret ja reservatsiooni esitatud ettepanekute suhtes, mis puudutavad tingimuslikkuse (eelkõige

makromajandusliku tingimuslikkuse) põhimõtet. Tingimuslikkus ei tohiks tuleneda karistamisloogikast ega olla karistusvahendiks, vaid peaks tuleneda vastutamisloogikast ja olema premeerimisvahendiks, vältides nii lähenemiseesmärgi õonestamist ja ohtu seadmist.

1.6 Komitee arvates on vältimatult vajalik parandada eri liiki fondide koordineerimist, samuti kogu ühtekuuluvuspoliitika ja ELi teiste majanduspoliitikameetmete, sh ühise põllumajanduspoliitika koordineerimist ühise eelarvepoliitika tugevdatud raamistikus. See looks võimendavat mõju ja muudaks investeringud tõhusamaks. Majanduspoliitikas, sh ühtekuuluvuspoliitikas tuleks jõuda tugevdatud koostööni, et tagada ühine majandusjuhtimine vähemalt euroalal, nagu komitee on korduvalt nõudnud. 2011. aasta detsembri tippkohtumisel aga kahjuks seda küsimust ei lahendatud.

1.7 Lisaks on äärmiselt vajalik parandada komisjoni, liikmesriikide ja piirkondade institutsionaalset partnerlust, mis praegu ei ole tasakaalus ja milles komisjon peaks võtma endale taas toetava ja suunava rolli. Selle partnerluse igas etapis peaks kaasnema ühiste sätete määruse ettepaneku artikli 5 lõikes 1 määratletud partnerlus, millele praegu on sageli jäetud nõuandev ja teavitav roll. Seejuures tuleb määratleda tegevusjuhise kogu ELi jaoks ja hindamisparameetrid partnerluse lisaväärtuse hindamiseks.

1.8 Komitee jaoks on äärmiselt prioriteetne nii Ühtekuuluvusfondi kui ka kõigi struktuurifondide lihtsustamine kõigis etappides ja eelkõige halduskoormuse vähendamine, mille raames võiks teatud liiki projektidele ette näha kindla summa. Igal juhul tuleks kohaldada ühekordsuse põhimõtet. Majanduskriisi all kõige enam kannatanud riikide jaoks on ühtekuuluvuspoliitika üks kõige olulisemaid vahendeid, mis on liikmesriikide

käsitutes sotsiaalsete, majanduslike ja piirkondlike erinevuste vähendamiseks ning majanduskasvu taaselustamiseks ja jätkusuutlikkuse tagamiseks.

1.9 Majanduskriisi all kõige enam kannatanud riikide jaoks on ühtekuuluvuspoliitika üks kõige olulisemaid vahendeid, mis on liikmesriikide käsitutes sotsiaalsete, majanduslike ja piirkondlike erinevuste vähendamiseks ning majanduskasvu taaselustamiseks ja jätkusuutlikkuse tagamiseks.

1.10 **Kaasrahastamine.** Tähelepanelikumalt tuleks hinnata ja läbi vaadata kaasrahastamise kriteeriumid, mis peaksid olema seotud kohaliku ja piirkondliku omavalitsuste eelarve tegeliku olukorraga, vältimaks seda, et kõige nõrgematel puudub juurdepääs igasugusele rahastamisele.

1.11 Komitee arvates ei jäta praegune kaheetapilisel poliitikal (esmalt ähvardusena toimiv kokkuhoiupoliitika ja seejärel majanduskasvupoliitika) tuginev reformide ja võla saneerimisega seotud olukord mänguruumi investeerimis- ja majanduskasvu poliitikaks. Lisaks peaksid komitee arvates majanduskasv ja kokkuhoiumeetmed käima käsikäes. Seepärast tuleks ühtekuuluvuspoliitikat kujundada selles suunas, näiteks toetades ettevõtteid, mis põhinevad suurel määral tehnoloogial ja millel on suur mõju noorte tööhõivele.

1.12 Komitee hinnangul viib ELi praegune majanduspoliitika (kokkuhoiumeetmed, liikmesriikide rahalised kitsendused, ELi eelarve piirangud, fiskaalpakt, Euroopa Keskpanka piirangud jms) majanduslanguseni, millel on ettearvamatud tagajärjed, samas kui vajalik oleks hoopis vastupidine tegutsemine. See tähendab, et samaaegselt – kui mitte kõigepealt – tuleb toetada majanduskasvu ja tööhõivet, esitades julgema ja otsustavama ettepaneku. Selles osas võivad olulise panuse anda struktuurifondid (ja ajutiselt teatud määral ühise põllumajanduspoliitika fondid), nagu märgiti ka 30. jaanuari 2012. aasta tippkohtumisel, kuigi piiratud vormis.

1.12.1 Seega tuleb käivitada Euroopa majanduskasvu plaan (*New Deal*)⁽¹⁾ suurte sihipärase projektidega, hõlmates teatud võtmesektorid, mis suudavad ELi majanduse suhteliselt lühikese ajaga taas käima lükata. Seda plaani tuleks vaadelda kui täiendust Euroopa 2020. aasta strateegiale, mis on rohkem suunatud keskpika perioodi eesmärkide saavutamisele. Seda plaani võiks

— kohe rahastada perioodist 2007–2013 ülejäänud rahalistest vahenditest, millele tuleks esimesel võimalusel lisada teatud piiratud ajaks osa 2014.–2020. aastateks ettenähtud eraldistest;

— rakendada kohe elluviidavate projektide näol, kasutades subsidiaarsuse põhimõtet põhinevat kiirendatud menetlust või tehes kehtivatesse määrustesse ajutiselt põhjaliku muutuse, et võimaldada kiiret rakendamist;

⁽¹⁾ Vt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus „Majanduskasv ja riigivõlg ELis: kaks uuenduslikku ettepanekut“, ELT C 143, 22.05.2012, lk. 10).

— toetada ja tugevdada Euroopa Investeeringupanga sekkumise-ga võlakirjade emiteerimise kaudu (uue määruse artikkel 87). Sellel oleks võimendav mõju investeeringutele, sest see tõmbaks ligi väliskapitali ja mõjutaks positiivselt riigivõlga ja eurot, mis muutuks tugevamaks.

1.12.2 Vähemalt järgmise programmiperioodi esimesel kolmel aastal tuleks see majanduskasvu plaan rakendada samade kriteeriumide alusel.

2. Sissejuhatus

2.1 Komitee on korduvalt oma varasemates arvamustes rõhutanud majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse poliitika ning solidaarsuse põhimõtteid ja tähtsust, nagu need on sätestatud aluslepingus ja nagu ka komisjoni dokumentides mitmeid kordi toonitatud.

2.1.1 Need põhimõtted ei ole kunagi olnud nii aktuaalsed kui nüüd ja võimalik, et nad ei ole kunagi olnud vastamisi nii suurte ohtudega nagu praegu, isegi võrreldes laienemispoliitikaga, mille puhul ELi vanad liikmesriigid kartsid kaotada rahalisi vahendeid, samas kui uued olid mures, et neil ei ole piisavalt vahendeid, et vastata kõigile ühtekuuluvusnõuetele.

2.2 Komitee peab ometi positiivseks, et komisjon püüab määruste muutmisel võtta arvesse erinevaid tausttegureid, nagu ELi tulevase eelarve ettepanek, Euroopa 2020. aasta strateegia ja riigivõlakriis, mis järgnes finantskriisile ja mis on raske proovikivi siseturu enda ja seega ka Euroopa Liidu olemasolule.

3. Uus ühtekuuluvuspoliitika: kontekst, küsimused, märkused ja strateegilised aspektid

3.1 Nagu teada, võttis komisjon 2011. aasta juunis vastu mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekute paketi, mis moodustab ELi tulevase, 2014.–2020. aasta rahastamise aluse. Raamistiku eesmärk on toetada peamiselt Euroopa 2020. aasta strateegiat ja tagada eelarve täiendav rahastamine, võimalik, et ka Euroopa Investeeringupanga kaudu (projektivõlakirjad ja/või eurovõlakirjad).

3.2 Samuti tuleb arvestada, et käimasoleva majanduskriisi tõttu peavad paljud liikmesriigid võtma väga karme saneerimis-meetmeid ja seega peatama avaliku ja erasektori investeeringud infrastruktuuri, millel on rasked tagajärjed majanduskasvule ja tööhõivele. Lisaks asetavad liikmesriigid planeerimisel esikohale riiklikud projektid, mitte piiriüleised Euroopa lisaväärtusega projektid.

3.3 Ühtekuuluvuspoliitika uute määruste arutamise kontekst on seega väga spetsiifiline ja erandlik ning seda tuleb ka sellisena käsitleda. Näiteks tuleks kaaluda, kas säilitada ühtekuuluvuspoliitika nii killustatuna ning kas tingimuslikkuse abil saab piisavalt ja kasulikult parandada ühtekuuluvust ja aidata suuremas kriisis olevaid liikmesriike.

3.4 Arvestades äärmiselt suuri raskusi, millega Euroopa Liit praegu silmitsi seisab, ja majanduskasvu suunatud ressurside piiratust, oleks võib-olla hoopiski parem vältida uusi määrusi ja kontrolle, mida tuleks poole võrra vähendada, et oleks võimalik lõpule viia käimasolevad projektid. Ressursse tuleks paremini kasutada ja ratsionaliseerida Euroopa uue erakorralise majanduskasvu plaani kaudu, nn Euroopa uue kursi (*New Deal*) poliitika abil ⁽²⁾.

3.5 Kui ELi praegusesse strateegiasse ei tehta radikaalseid muutusi – mis jäid 8.–9. detsembri 2011. aasta tippkohtumisel käsitlemata – peab ka ühtekuuluvuspoliitika läbima põhjalikud muutused. Ent kõige rohkem tekitab muret see, et ühtekuuluvuspoliitika ei suuda enam täita oma prioriteetset ülesannet vähendada ELi piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset lõhet, mis hakkab avaliku sektori eelarve puudujääkide piiramise poliitikast tuleneva majanduslangust soodustava mõju tõttu hoopis suurenema. ELil on seetõttu vaja radikaalset muutust ja ühtset majandusjuhtimist.

3.6 Komitee esitab järgmised peamised tähelepanekud meetodika kohta, mida komisjon soovib 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika juhtimist käsitlevate määruste reformi ettepanekus, eelkõige seoses ühiste sätetega, mis reguleerivad ühise strateegilise raamistikuga hõlmatud fonde.

3.6.1 **Ühise strateegilise raamistiku määratlus.** Komitee soovib analüüsida uut ühise strateegilise raamistiku ettepanekut, mille komisjon esitab 2012. aastal. Ometi tuleb veel määratleda, sh toetudes Euroopa Ülemkogu 7. detsembri 2011. aasta kohtumisel toimunud ühtekuuluvuspoliitikateemalistele aruteludele, kuidas kavatseb komisjon muuta „liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärgid ja sihid ERFi, Ühtekuuluvusfondi, ESFi, EAFRD ja EMKFi jaoks prioriteetideks“ ⁽³⁾.

3.6.1.1 Komitee varasemates arvamustes rõhutati vajadust, et ühtekuuluvuspoliitika, mis on siiski kohandatud ja kindlasti kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega, säiliks samas täielikult sellise poliitikanähtuse, mille eesmärk on tugevdada ELi liikmesriikide sotsiaalset, majanduslikku ja territoriaalset ühtekuuluvust.

3.6.1.2 Euroopa 2020. aasta strateegia edu saavutamiseks on side nende eesmärkide vahel äärmiselt oluline. Ent komisjon ei ole veel selgitanud, kuidas siis tagada see side ühtses strateegilises raamistikus määratletud strateegiate ja riiklike reformikavade vahel toimival, kooskõlastatud ja rahaliselt jätkusuutlikul viisil.

3.6.2 **Partnerlusleping.** Komitee nõustub Euroopa Parlamendi ja Regioonide Komitee seisukohaga, mille kohaselt peavad lepingu üle läbi rääkima kõigepealt liikmesriigid ja piirkonnad ning seejärel peaks liikmesriigid seda komisjoniga arutama.

⁽²⁾ Ibidem.

⁽³⁾ COM(2011) 615 final – 2011/0276(COD).

3.6.2.1 Komitee rõhutab, et liikmesriikidega alustatavates läbirääkimistes tuleb rakendada komisjoni soovitatud mitmetasandilist valitsemist. Ent samas kutsub komitee üles paremini määratleda institutsionaalsed osalejad (riiklikul ja kohalikul tasandil), kelle ülesanne on välja töötada ja allkirjastada partnerluslepingud komisjoniga, ja tagama nende dokumentide koostamisel kodanikuühiskonna esindajate ulatusliku osaluse.

3.6.3 **Temaatiline kontsentreerumine.** Komitee nõustub komisjoni ettepanekuga vähendada ühtekuuluvuspoliitika raames rahastatavate meetmete arvu, koondades rahalised vahendid strateegilistele projektidele, mida peetakse vähem arenenud, ülemineku- ja rohkem arenenud piirkondades ühtekuuluvuse ja majandusarengu jätkusuutlikkuse seisukohalt äärmiselt olulisteks.

3.6.3.1 Nende teemavaldkondade valik, millesse järgmisel seitsmeaastasel programmiperioodil investeerida, tuleb jätta liikmesriikide otsustada, isegi kui otsus tuleb langetada koos komisjoniga pärast seda, kui on põhjalikult hinnatud ettepanekute kooskõla Euroopa 2020. aasta strateegiaga.

3.7 **Tingimuslikkus.** Olles teadlik, et see on üks teemadest, mille suhtes on ELi institutsioonid (parlament, nõukogu, Regioonide Komitee jt) komisjoni ettepanekuga kõige ulatuslikumalt erimeelel, leiab komitee, et tingimuslikkuse kontseptsiooni tähendust, eesmärgi ja rakendusviisi ei ole piisavalt selgitatud. Kuigi mõningaid eeltingimuste ettepanekuid, millele tuleks lisada sotsiaalne tingimuslikkus, võib pidada sobivaks, ei nõustu komitee siiski makromajandusliku tingimuslikkusega selle praeguses vormis.

3.7.1 Ilma et see piiraks vajadust tagada komisjonile, et struktuurifondide vahendeid kasutatakse kooskõlas ELi määrustes sätestatud põhimõtete, eesmärkide ja tähtaegadega, on komitee arvamusele, et komisjon peaks oma ettepaneku läbi vaatama järgmiste tähelepanekute valguses:

— tingimuslikkus on vahend, mida tuleb meetodiliselt kavandada ja välja töötada eesmärgiga aidata liikmesriikidel kasutada ressursse komisjoni ette nähtud viisil, mitte eesmärgiga seda kasutada liikmesriikide karistamiseks;

— tingimuslikkuse (eeltingimused, makromajanduslikud tingimused) põhimõtetes tuleb tähelepanu pöörata seega esmalt meetmetele, millega saab ergutada liikmesriike ELi keskmisest kõige rohkem erinevatele piirkondadele eraldatud ressursse kulutama paremini (st tõhusamalt) ja kiiremini;

— komisjon peab pöörama rohkem tähelepanu eelkõige programmide ettevalmistamise etapile, st strateegilise kavandamise etapile, kus määratletakse prioriteedid ning riiklike asutuste ja piirkondlike asutuste vastutus territoriaalarengu eesmärkide saavutamisel. Komisjon peaks aitama aktiivselt liikmesriikidel ja piirkondadel rahalisi vahendeid kasutada;

— sama palju tähelepanu tuleks suunata eeltingimuslikkuse kontrollimise etapile, mil tuleb kindlaks teha, kas liikmesriikides on vajalikud tingimused, et tagada ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtete järgimine. Ka siinkohal soovib komitee rõhutada, et tingimuslikkuse põhimõtet tuleks kasutada sobiva vahendina, et ergutada liikmesriike korrektselt kohaldama struktuurifonde käsitlevaid eeskirju. Karistusmeetmeid võiks kasutada ainult erandjuhtudel, kui liikmesriik selgelt ja korduvalt püüab komisjoni nõutud reformidega viivitada.

3.7.2 Nagu ka Euroopa Parlament ja mõni liikmesriik, väljendab komitee makromajandusliku tingimuslikkuse osas muret võimaluse pärast, et piirkondi ja ELi programmide abisaajaid võidakse karistada keskvalitsuste puudujääkide ja ebatõhususe tõttu riigivõla vähendamisel. Tuleb leida alternatiivseid lahendusi, et vastutust riigieelarvepoliitika eest ei pandaks piirkondlikele asutustele ega osalejatele, kel ei ole mõju selliste otsuste üle. Sel eesmärgil oleks kasulik tagada parem kooskõlastamine liikmesriikide vahel ja liikmesriikides endis.

3.8 Lisaks tingimuslikkusele tuleb seetõttu ühtekuuluvuspoliitikas käsitleda mõningaid põhimõttelisi aspekte, mis puudutavad kõiki fonde. Need on eelkõige järgmised:

— fondide koordineerimine ja nende vastastikune täiendavus, samuti fondide ja teiste Euroopa majanduspoliitiliste meetmete koordineerimine;

— ühtekuuluvusmeetmete institutsionaalne koordineerimine, sh tugevdatud koostöö abil;

— praegu keerulisemaks muutunud menetluste ja eeskirjade põhjalik lihtsustamine kõigis etappides;

— tõeline ja toimiv sotsiaal-majanduslik partnerlus (lisaks institutsionaalsele partnerlusele);

— kaasrahastamise kohandamine vastavalt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tingimustele;

— komisjoni rolli uuendamine ja Euroopa või makropiirkondliku väärtusega projektide prioriseerimine;

— tulemusreserv (premeerimine) võib kujutada endast täiendavat halduskoormust ja aeglustada vahendite eraldamist ühtekuuluvusvaldkonna jaoks vältimatute projektide jaoks;

— käibemaksu kohaldamine.

4. Ühtekuuluvusfondi peamised eesmärgid

4.1 1993. aastal asutatud Ühtekuuluvusfond riikidele, kelle kogurahvatulu jääb alla 90 % ELi keskmisest, on mõeldud eelkõige transpordi- ja keskkonnavaldkonna infrastruktuurile, energiatõhususele ja taastuvenergiale. Seega on investeeringud suunatud üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkudele, energiatõhususe toetamisele, taastuvenergia kasutamisele ja ühis- transpordi parandamisele.

4.2 Ühtekuuluvusfond moodustab umbes 18 % kõigist ühtekuuluvuspoliitika kulutustest ja aitab ühtekuuluvuspoliitikat rakendada vastavalt aluslepingule. Tuleb aga rõhutada, et tulemused on läinud sellest kaugemale, sest Ühtekuuluvusfond on toonud investeeringutelt lisaväärtust, soodustades abi saavates piirkondades majanduskasvu ja tööhõivet, hoolimata killustatusest rahastatud projektide liiga suure arvu tõttu (1 192 projekti aastatel 2000–2006).

4.3 Uus määrus toob üsna vähe juurde. Artikkel 2 piirdub sellega, et esitatakse Ühtekuuluvusfondist antavate toetuste ulatus kahe loetelu näol, millest üks on positiivne ja teine negatiivne, viidates seega kummalisel kombel tegevustele, mida fondist ei toetata, nagu tuumajõujaamade tegevuse lõpetamine ja eluhoonetega seotud kulud. Artiklis 3 esitatakse investeerimis- prioriteedid, milleks on neli sekkumisvaldkonda koos vastavate üksikasjadega. Seejuures ei täpsustata, kas need on suunavad või hoopis kohustuslikud, kuigi need suunised muudavad fondide kasutamise paindlikumaks ja kergemaks. Artiklis 4 ja vastavas lisas on esitatud näitajad.

4.4 Majanduskriisi all kõige enam kannatanud riikide jaoks on ühtekuuluvuspoliitika üks kõige olulisemaid vahendeid, mis on liikmesriikide käsutuses sotsiaalsete, majanduslike ja piirkondlike erinevuste vähendamiseks ning majanduskasvu taastelustamiseks ja jätkusuutlikkuse tagamiseks.

5. Märkused määruse ettepaneku kohta

5.1 Lisaks punktis 3.3 esitatud tähelepanekutele puudutavad komitee märkused peamiselt projektide valimise kriteeriume, põhiliste transpordivõrgustike rahastamiseks mõeldud rahastamisvahendile „Euroopa ühendamine” suunatud eraldi ning samuti näitajaid.

5.2 Ilma et see piiraks rahastatavate projektide valikul nõuet, et projektid oleksid sidusad ja kooskõlas parlamendi ja nõukogu vastuvõetud suunistega selles valdkonnas (üleeuroopalised transpordivõrgud, keskkonna- ja energiaprojektid), arvab komitee, et

komisjon peaks määrama nii Ühtekuuluvusfondist rahastatavate tegevuste konkreetsed liigid kui ka kriteeriumid, mis aitavad abisaajariikidel valida projektid, mida peetakse kõige kohasemaks Ühtekuuluvusfondi eesmärkide – mida on aga liiga palju, nimelt üksteist – saavutamiseks.

5.3 Komitee leiab eelkõige, et Ühtekuuluvusfondist kasutatud vahendeid on varasematel fondide programmiperioodidel jagatud liiga paljude projektide vahel, mistõttu on transpordi infrastruktuuri parandamisele avaldunud kogumõju kavandatust väiksem. Et tähelepanelikumalt ja suunatumalt valida suurema ulatuse ja mõjuga projekte nii transpordi, keskkonna kui ka energeetika valdkonnas, oleks kasulik arvesse võtta iga liikmesriigi konkreetset olukorda. See võib tõhusamalt aidata vähendada infrastruktuurierinevusi, mis praegu veel ELi piirkondade vahel eksisteerivad.

5.4 Rahastamisvahendile „Euroopa ühendamise” eraldatud vahenditega rahastatakse transpordi, energeetika ja kommunikatsiooni valdkonna projekte kogumahu 50 miljardit eurot, millest 10 % tuleb Ühtekuuluvusfondist, millega juba püütakse saavutada neid samu eesmärke (proportsionaalsuse põhimõte). Komitee arvates tuleb seda otsust veelgi põhjendada, sest komitee ei mõista, millistel põhjustel soovib komisjon

— luua veel ühe fondi, mida juhib tsentraalselt rakendusamet, mis peab kindlasti oma tegevuse kooskõlla viima sektori

kõigi teiste strateegiliste programmidega, olgu ELi või liikmesriikide tasandil, samuti ühtekuuluvuspoliitika ühise strateegilise raamistikuga ja liikmesriikide partnerluslepingutega. Seega on tegemist tegevuste ja pädevusvaldkondade kattumisega, mida vaja ei ole;

— eraldada sellele fondile siiski märkimisväärsed ressursid – kuigi võrreldes komisjoni enda prognoosidega on need tagasihoidlikud –, mida on vaja tulevaste vajaduste täitmiseks kauba- ja reisijate transpordi (500 miljardit eurot 2020. aastani), energeetika (1,5 triljonit eurot perioodil 2010–2030) ja kommunikatsiooni (250 miljardit eurot) valdkonnas. Need vahendid võetakse struktuurifondidest või väiksemas matus Ühtekuuluvusfondist. Nii vähendatakse transpordi ja keskkonna infrastruktuuri jaoks saadaval olevat rahastamismahtu, tuues kaasa ebavajalikke takistusi. Arvestades, et paljudel piirkondadel on ligipääs sellele rahastamisele, siis näib, et neil ressurssidel ei saa olla komisjoni loodetud võimendavat mõju (uued projektid ja uued rahastamisvõimalused, k.a erasektorist) ja tekkida võib fondide veelgi suurem killustatus. Loodetava mõju saavutamiseks soovib komitee ka erasektori vahendite kaasamist ja killustatuse vältimist.

5.5 Komitee peab komisjoni esitatud näitajate kasutuselevõttu positiivseks, kuid peab neid liiga üldiseks ja ebapiisavaks. Näiteks ei räägita sugugi keskkonnamõjust, vaid mainitakse ainult kvantitatiivseid väärtusi (näitajad). Sama kehtib jäätmete, ehitatud teede kilomeetrite jm puhul.

Brüssel, 25. aprill 2012

*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president*

Staffan NILSSON

LISA

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Arvamusele

Täiskogu lükkas järgmise muudatusettepaneku tagasi, aga see kogus hääletamisel siiski rohkem kui neljandiku häältest.

Muudatusettepanek 1, esitaja: Reet Teder**Punkt 1.11**

Muuta järgmiselt:

- „Komitee hinnangul viib ELi praegune majanduspoliitika (kokkuhoiameetmed, liikmesriikide rahalised kitsendused, ELi eelarve piirangud, fiskaalipakt, Euroopa Keskpanga piirangud jms) majanduslanguseni, millel on ettearvamatud tagajärjed, samas kui vajalik oleks hoopis vastupidine tegutsimine. See tähendab, et samaaegselt — kui mitte kõigepealt — tuleb kõigepealt toetada majanduskasvu ja tööhõivet, esitades julgema ja otsustavama ettepaneku. Selles osas võivad olulise panuse anda struktuurifondid (ja ajutiselt teatud määral ühise põllumajanduspoliitika fondid), nagu märgiti ka 30. jaanuari 2012. aasta tippkohtumisel, kuigi piiratud vormis.”

Motivatsioon

Ei saa nõustuda tõdemusega, nagu viiks riikidelt õige ja õiglase riigi rahanduse üle arvepidamise nõudmine majanduslanguseni. Komitee ei peaks oma arvamuses võitlema liikmesriikide rahanduse korrastamismeetmete vastu.

Hääletuse tulemus

Poolthääli: 78

Vastuhääli: 98

Erapooleteid: 18
